

Børnekonventionens artikler

Kilde: UNICEF

Artikel 1

Alle mennesker under 18 år er børn.

Artikel 2

Man må ikke diskriminere. Det betyder, at hvert enkelt barn har samme rettigheder, uanset herkomst, livsvilkår, sprog, religion, udseende, køn, handicap, familieøkonomi, forældres status eller religiøse tilhørsforhold.

Artikel 3

Når voksne tager beslutninger i forhold, skal de vælge det bedste for barnet. Alle voksne skal gøre det, der er bedst for det enkelte barn. Regeringen skal sikre, at mennesker, der har ansvar for at passe på børn, gør det på den måde, der er bedst for hvert enkelt barn. Det gælder for daginstitutioner, fritidshjem, klubber, skoler og alle andre steder, hvor børn opholder sig.

Artikel 4

Regeringen skal gøre alt, hvad den kan for at sikre, at alle børn i landet nyder godt af alle rettighederne i Børnekonventionen.

Artikel 5

Forældre skal støtte og vejlede deres børn proportionalt med deres udviklingsniveau. I barnets første år vil der være brug for mere støtte, og efterhånden som barnet bliver ældre, skal der gives gradvist mere plads at træffe egne valg.

Artikel 6

Alle børn har ret til overlevelse og de bedst mulige vilkår for udvikling. Regeringen skal gøre alt, der er muligt for at sikre dette.

Artikel 7

Alle børn skal registreres og navngives, når de er født. Børn skal også have en nationalitet, altså høre hjemme i et land. Børn skal kende deres forældre og passes af dem, hvis det på nogen som helst måde er muligt.

Artikel 8

Børn har ret til at have deres egen identitet. Det betyder, at myndighederne skal registrere, hvem et barn er, inklusive barnets navn, nationalitet og familie. Ingen kan tage nationaliteten fra børn. Hvis det alligevel sker, skal regeringen hjælpe børn med hurtigt at få deres identitet tilbage.

Artikel 9

Børn må ikke skilles fra deres forældre, med mindre forældrene ikke passer børnene ordentligt. Det er for eksempel, hvis en forælder gør et barn fortræd eller ikke passer godt nok på barnet. Hvis forældrene ikke bor sammen, har børnene ret til at have kontakt med begge forældre. Det gælder dog ikke, hvis det kan skade barnet.

Artikel 10

Hvis et barn bor i et andet land end dets forældre, skal regeringerne lade barnet og forældrene rejse, så de kan holde kontakten og være sammen.

Artikel 11

Regeringen skal forhindre børn i at blive taget ud af landet, hvis det er imod loven. Det gælder for eksempel, hvis barnet er blevet bortført af nogen eller tilbageholdt i udlandet af en forælder, uden at den anden forælder har givet lov.

Artikel 12

Børn har ret til frit at sige deres mening om emner, der er vigtige for dem. Voksne skal lytte og tage børn alvorligt.

Artikel 13

Børn har ret til at dele deres viden, tanker og følelser med andre ved at tale, tegne, skrive eller på anden måde udtrykke sig kreativt, medmindre det skader andre mennesker.

Artikel 14

Børn har ret til at vælge deres egen måde at tænke på, deres egne meninger og religion, men det må ikke forhindre andre mennesker i at få opfyldt deres rettigheder. Forældre kan vejlede deres barn, så man kan udøve denne rettighed på en god måde, efterhånden som man bliver ældre.

Artikel 15

Børn kan deltage i eller starte klubber eller organisationer, og de kan mødes med andre, så længe det ikke skader andre mennesker.

Artikel 16

Alle børn har ret til privatliv. Loven skal beskytte børns privatliv, familie, hjem, kommunikation og ry mod alle angreb.

Artikel 17

Børn har ret til at få informationer fra internettet, radio, tv, aviser, bøger og andre kilder. Voksne bør sikre, at børn ikke får skadelig information. Regeringen bør opfordre medierne til at dele informationer fra mange forskellige kilder på måder, som alle børn kan forstå.

Artikel 18

Forældre har det største ansvar for at opdrage et barn. Hvis barnet ikke har nogen forældre, skal andre voksne påtage sig dette ansvar som værger. Forældre og værger skal altid tænke over, hvad der er bedst for barnet, og et lands regering skal yde hjælp og støtte. Når et barn har begge sine forældre, er de begge ansvarlige for at opdrage barnet.

Artikel 19

Regeringen skal beskytte børn mod vold, overgreb og omsorgssvigt begået af mennesker, der har med børnene at gøre.

Artikel 20

Andre voksne skal passe godt på børn, der ikke kan blive passet af deres egen familie. De andre voksne skal respektere barnets religion, kultur, sprog og andre særlige forhold omkring barnets liv.

Artikel 21

Når et barn bliver adopteret, er det allervigtigste, at de voksne gør det, der er bedst for barnet.

Artikel 22

Børn på flugt over deres lands grænser skal i modtagerlandet have den bedst mulige hjælp og beskyttelse. Disse børn stilles lige med alle andre børn i modtagerlandet.

Artikel 23

Alle børn med handicap skal have det bedst mulige liv i samfundet. Regeringen skal gøre sit bedste for at fjerne alle forhindringer, så børn med handicap kan blive uafhængige og deltage aktivt i deres samfund på lige fod med andre.

Artikel 24

Børn har ret til den bedst mulige pleje og behandling, rent drikkevand, sund mad og et rent og sikkert miljø at leve i. Alle voksne og børn skal have information om, hvordan de kan holde sig sikre og sunde.

Artikel 25

Et anbragt barn skal have sin situation undersøgt med jævne mellemrum for at se, om alt går godt, og om det stadig er det bedste sted at være for barnet.

Artikel 26

Regeringen skal give penge eller anden støtte for at hjælpe børn fra fattige familier.

Artikel 27

Børn har ret til mad, tøj og et sikkert sted at bo, så de kan udvikle sig bedst muligt. Regeringen skal hjælpe familier og børn, som ikke har råd til det.

Artikel 28

Alle børn har ret til uddannelse. Grundskolegang skal være obligatorisk og gratis med lige adgang for alle børn. Regeringen skal tilskyndes til at oprette relevante ungdomsuddannelser og videregående uddannelser med lige adgang. Børn skal tilskyndes til at få så meget uddannelse som overhovedet muligt, og skolernes lærere skal undervise med respekt for børns rettigheder og uden at bruge vold.

Artikel 29

Uddannelse skal hjælpe børn med at udvikle deres personligheder, talenter og evner. Uddannelse skal gøre dem i stand til at forstå deres egne rettigheder og at respektere andre menneskers rettigheder, kulturer og forskelligheder. Uddannelse skal hjælpe børn til at leve fredeligt og beskytte miljøet.

Artikel 30

Børn har ret til at bruge deres eget sprog, kultur og religion. Det gælder også, selvom de fleste andre i det land, hvor børnene bor, har et andet sprog, kultur og religion.

Artikel 31

Alle børn har ret til at hvile sig, til fritid, til at lege og deltage i kulturelle og kreative aktiviteter.

Artikel 32

Børn har ret til at blive beskyttet mod at lave arbejde, der er farligt eller går ud over deres uddannelse, sundhed eller udvikling. Hvis børn arbejder, har de ret til at være trygge og få rimelig betaling.

Artikel 33

Regeringen skal beskytte børn mod at tage, lave, bære eller sælge farlige stoffer.

Artikel 34

Regeringen skal beskytte børn mod seksuel udnyttelse og seksuelle overgreb. Børn skal beskyttes mod at blive tvunget til at have sex for penge og mod at være med på seksuelle billeder eller i seksuelle film.

Artikel 35

Regeringen skal sikre, at børn ikke bliver bortført, solgt eller taget med til andre lande eller steder for at blive udnyttet.

Artikel 36

Børn har ret til at blive beskyttet mod alle slags udnyttelse, selv hvis det ikke er nævnt i denne konvention.

Artikel 37

Børn, der er anklaget for at have brudt loven, må ikke blive dømt til døden, udsættes for smerte, grusom behandling eller være i fængsel med voksne. Fængsel skal altid være den sidste udvej og kun i kortest mulig tid. Børn, der er i fængsel, skal have hjælp af en ekspert i loven og mulighed for at være i kontakt med deres familie.

Artikel 38

Børn har ret til at blive beskyttet, når der er krig. Ingen børn under 15 år må blive soldat eller deltage i krig.

Artikel 39

Børn har ret til at få hjælp til at få deres sundhed og værdighed tilbage, hvis de bliver gjort fortræd, er omsorgssvigtede, bliver behandlet dårligt eller er udsat for krig.

Artikel 40

Børn, der er anklaget for at bryde loven, har ret til at få hjælp af en ekspert i loven. Børn skal også behandles retfærdigt. Børnene skal kunne få mange forskellige slags hjælp til at blive gode borgere. Fængsel skal være den absolut sidste mulighed.

Artikel 41

Hvis et lands love beskytter børns rettigheder bedre end denne konvention, skal man bruge landets love.

Artikel 42

Regeringen skal sørge for at fortælle børn og voksne om denne konvention, så alle kender til børns rettigheder.

Artikel 43-54

Artikel 45 til 54 forklarer, hvordan regeringer, FN og UNICEF, organisationer og foreninger og andre arbejder på at sikre, at alle børn får